

క్రావణ మేఘాలు దట్టంగా మబ్బులు కమ్ముకొన్నాయి. సన్నటి జల్లులతో ప్రారంభమయిన వాన కుంతపోతగా మారింది. దానికి తగటు హోరుమంటు చలిగాలి నరాలు జివ్వెత్తి వొణికిపోతుంది శరీరం, ముసిలోడు భాదగా మూలాడు. కుష్కించిన దేహంతో చలికి గడగడ వణికి పోతున్నాడు. పాపం! చిరుగులు పడ దుప్పటి పదేళ్ళనుండి వెచ్చ దనాన్నిచ్చిన దుప్పటి ఈనాడు తన నిస్సహాయతను వెలిబుచ్చి చలి రాక్షసికి తలవొగ్గేసింది. టెంకాయ పీను పరుపు కట్టు పగిలి పీను బారిపోయింది పోగా మిగిలింది మిట్టపల్లాలుగా, ఎగుళ్ళు దిగుళ్ళు, పడిపడక ఎముకలు కొట్టుకుంటున్నాయి.

ముసిలోడి వయసు నుమారు ఎనభై సంవత్సరాలుంటుంది. ఇప్పటికి ఆ వ్యాధే రాకుంటే ఊత కర్ర తీసుకోని పంట పొలాలలో తిరిగుండేవాడే. టెంకాయ తోపుకి మిరపతోటకీ కావలికాసి ఉండేవాడే. రెండేళ్ల క్రితం మామిడితోపు కాపలా కాశాడు. మామిడి పండు ముక్కపోలేదు. ఏ పంట దగరయినాసరే ముసిలోడున్నాడంటే ముక్కకూడ పెట్టేవాళ్ళు కాదు ఆ అయిదారులో.

ముసిలోడి ఆస్తిమాత్రం ఏం తక్కువకాదు. ఎంత తక్కువన్నా ఏబైవేల రూపాయిలచేసే భూసీతి. మూడు నాలు బావులు, కొబ్బరితోట, మామిడితోట యిత్యాది 'ల'కారం పలికేంత ఆస్తి. ముసిలోడికి పెత్తనం చేతి కొచ్చేసరికి పాతికేళ్లు కుర్రాడు. వయస్సులో బాగ తిరిగాడు. నలుగురినే స్తగాళ్ళను చేర్చుకొని బాగతినిపించాడు. వయస్సులో కావాల్సిందానికంటే ఎక్కువే అనుభవించాడు అడిగేవాళ్లు లేదు గనుక! ఇష్టమంటే అలా పొలాల వేపువెళ్ళడం లేదా తుఫాకి చేత పుచ్చుకుని కుక్కనోదాన్ని వెంటేసుకొని అడివికి వెళ్ళి యే అరరాత్రికోగాని తిరిగి వచ్చేవాడుకాదు. వస్తే రెండు మూడు కుండేల్లో, అడవి పట్టలో, కంజులో, వేటాడి తీసుకొచ్చేవాడు. ఆ రావడం రావడం ఏ పడుచుక లే దగరకో వెళ్ళి వండి పెట్టమనేవాడు. ఇంట్లో ముసిలోడి తల్లి ఆ రాత్రంత కొడుకు రాకకు కాచుక్కుచునేది. కాని ఆమె నిరీక్షణ మరుసటి రోజు మధ్యాహ్నం నికిగాని ఫలింవేదికాదు. వస్తానే తల్లి ఏడ్చి మోతుకొనేది. నీకేం తక్కువనిరా యింటి మొఖం పెట్టవు. ఈ ఆ సంతా ఎవరికోసం నీకోసం కాదా! హాయిగా వెళ్ళి చేసుకోని ఓయింటి వాడవైతే నే కళ్ళుమూస్తానంటు రాగాలుతీసి ఏద్యేది. ముసిలోడు ఏదో జవాబుచెప్పి మెల్లగా బాధ

కొనేవాడు. తర్వాత రెండు మూడు దినాలుకుగాని వచ్చేవాడుకాదు. ఒకసారి తప్ప తాగి నడిరేయి పంచ లోపడి మూలుతుంటే ముసిలోడి తల్లి పాలేతు సహాయంతో యింట్లోకి పట్టించి పడుకో బెట్టేది.

ఇక మరికొన్నాల్లు పడుపుక తెల్లని ఇంట్లోకే తెచ్చి పెట్టుకొనేవాడు. తల్లికోర తిశ్రే చేయి చేసుకొనేవాడు. ఓ సారి ఓ నారాంగన విందుకు పిలిచింది. ముసిలోడు వెళ్ళి విందు భోజనం తిన్నాడుకూడ. అంతే కడుపులో ఏదో త్రిప్పటం మొదలెట్టింది. వాంతులు భేదులు ఏలాగో వైద్యుని సహాయంతో బ్రతికి బయట పడగలిగాడు. అది విషప్రయోగమయినా మందు శక్తి క్షీణించడంతో ప్రాణాపాయం లేంపోయింది. దాంతో బారిణిల పాతు పూర్తిగా మానుకొన్నాడు.

వెళ్ళి నిశ్చయమైంది. అప్పటికి ముసిలోడి వయస్సు ముప్పైవియ్యదు దాటిపోయింది. వయస్సుతోపాటు ఆస్తి హరించుక పోయింది.

ముసిలోడి సంసారం పెరిగింది. నలుగురు కొడుకులు వెళ్ళయిపోయేసరికి ముసిలోడు మిగిల్చిందల్లా వడక రాల కొండ్రచేసు, ఎకరంమాగాణి. ఆచేత యిచేత అప్పులు ఆదాయానికి మించిన అవసరాలు ఖర్చులుతో కుటుంబ ములో స్పర్ధలు పెంచుకొన్నారు. వాటాలు పంచుకోని, అడ్డు గోడలు వేసుకున్నారు.

ముసిలోడి వాటాకు దక్కింది నగలమూట. వాటిని చూసుకొనైన తన్ను పూవుల్లో పెట్టి పూజిసారనే నమ్మకం. అందుకే వాటాల పంపకాల సమయంలో నగల మూటతనకే కావాలంటు నిక్కచ్చిగా చెప్పే కాదు. పితృభక్తి, గౌరవముతో ముసిలోడి మాట ఏ పుత్రుడు కాదనలేదు.

నగల మూట వసుందన్న మోజుతోనేతేనేం తండ్రి అన్న గౌరవంతోనేతేనేం పనిచేసి పెట్టుకున్నంతలో బాగానే ఆదరించారు.

కాని దురదృష్ట వశాతు ముసిలోడికి కాళ్ళుచేతులు పడిపోయాయి. కీళ్ళుపట్టు తప్పయి వృద్ధాప్యంతో కుష్కించిన శరీరం నిస్సత్తువతో. నీరసంతో ఆట బొమ్మల తయారైంది. కళ్ళకు చూపానటంలేదు ముసిలోడు ఎప్పుకొన్నాడు "యిన్నేళ్ళయినా వెనుండి పిలుపు రాలేదే ఆరే! భగవంతుడా అంటు వాపోయాడు." కానీ జీవన్నాటకం పూర్తిగా ముగియడం పిలువెలా వస్తుంది? ముసిలోడి

దైవోపహతుడు

♦ రచన శ్రీ తుమ్మిశెట్టి రామారావు ♦

యథావిధంగానే రాము, భాస్కర్ సముద్రతీరానికి వచ్చారు. 'బీచ్' జనసమూహంగావుంది. అక్కడక్కడ ప్రేమికులు సంభాషణాంతరంగాల్లో మునిగి తేలుతున్నారు. కేరింతలు, కేకలు వినబడుతున్నాయి. రాము, భాస్కర్ నిర్మానుష్యంగా వున్నచోటికివచ్చి కూర్చున్నారు. అలలవైపు చూస్తున్నారు.

'ఏరా! రామా సరళను నీవు గాఢంగా ప్రేమిస్తున్నావట, నిజమేనా?' భాస్కర్ ప్రశ్నించాడు. భాస్కర్ ఇలా అడగడంలో ఆశ్చర్యమేమీ లేదు. ఎందువల్లనంటే స్నేహితులిరువురిమధ్య రహస్యాలకు తావే లేదు. అవు నన్నట్టు అంగీకారాన్ని సూచించాడు రాము.

భాస్కర్ ఆయోమయంలో పడిపోయాడు. ఎందు చేతనంటే, రాము అసలు కన్నెసిల్లలవైపు కన్నెత్తి కూర్చునేందుకు ఎవరికి వోపిక లేకపోయింది. ముసి లోడి మలమూత్రాలను పరిశుభ్రంచేసేంత సేవా పీపాస ఎపరికిలేదు.

ముసిలోడు మగత నిదురలో వలే ఏవేవో కూస్తూంటాడు. ఒకేవేపు వ తిగిలి పడుకోలేదు ఐయిదు నిముషాల కోసారి పడుకోబెట్టాలి. ఆకలికి అంబలో, పాలో తాగించాలి. ఇంతచేసే వోపిక, చేయాలనేధ్యాస, చేసేందుకు వాళ్ళకు వ్యవధి చిక్కేదికాదు. చిక్కైన యీ ముసలి పీనుగతో యేగుతూ కూర్చుంటే వాళ్ళ పనులు జరగవు. అందువల లాభించేదేదో ముందే లాక్కున్నారు. ఇక వాళ్ళకి ముసిలోడితో నిమి తంలేదు.

ముసిలోడు ముపిరే యీగలతో మూగనోయిన మాటలతో, మురికి కూపంలో ఆదరణకు ఆప్యాయతకు నోచుకోలేక భాదగా మూలుతున్నాడు. ఆయినా ముసిలోడి హృదయంలో తన్నాదరించేవాళ్ళు, ఆదుకొని ఆప్యాయతగా చూసే వాళ్ళు చాలామందే వున్నారు. తన కొడుకులు తన్నెంతో ప్రేమిస్తున్నారనే ఆశ మాత్రం లేకపోలేదు. ఆ తృప్తి ముసిలోడ్ని యిన్నాళ్ళు తీవింపజేసింది.

* * * * *

క్రాంత మేఘం ఘురించింది. తళుక్కుమని మెరపు మేఘాలమాటు దాగిపోయింది. ముసిలోడి చలిభాద మరి ఎక్కువైంది. భాదగా మూలుతున్న స్వరము గభాత్న ఆగిపోయింది. చిరుగులుపడ్డ దుప్పటి వెలవెల వోయింది. చిరుదివ్య వెలుగుతీసింది.

చూడడు. ఈ మూడేళ్ల సహచర్యంలోను, రాము సంగ తంతా తనకు తెలుసు. కాని రాము సరళల ప్రేమ కలా పంమాత్రం ఇంతవరకు తనకు తెలియదు. ఐదు నిముషాల పాటు ఇద్దరిమధ్యా ప్రకాంతత తాండవించింది.

మళ్ళీ భాస్కరే అందుకున్నాడు. 'చూడు రాము, మీవివాహాన్ని సరళతండ్రి నుతరాము ఒప్పుకోడు. ఒకే వూరివాడనగు నాకు ఆతనిగురించి తెలియందేమీ లేదు. పంతాలు, పట్టింపులుగల మనిషి. పెగా కులాంతర వివా హాన్ని అంగీకరించడు. ఏమంటావ్ అన్నట్లు రామా వంక చూశాడు భాస్కర్.

ఏమోరా భాస్కర్! 'సరళమాత్రం నన్ను దైవంలా చూస్తూవుంది. తన ప్రాణప్రియునిగా ఆరాధిస్తానంది. తన అభిప్రాయానికి అడుచెప్పేవా రెవరూ తేరంది. వాళ్లనాన్నను మా పెళ్ళికి ఒప్పిస్తానంది. నన్నువిడచి క్షణంకూడ బ్రతకలేనని చెప్పిందిరా' అన్నాడు రాము.

కొంతసేపు మానంగా ఊరుకొని, 'భాస్కర్ నాకే దై నా విడియా చెప్పరా! నన్నేం జేయమంటావో చెప్ప' అన్నాడు రాము. ఆమాటలకు భాస్కర్ చిరు నవ్వు నవ్వుకున్నాడు.

చివరకి ఇలా అన్నాడు. 'ఏం తెలియనివాడివి, ఎం దుకీ ప్రేమాయణంలో పడ్డావురా?'

సరేలే. సరళ నిన్ను మనసారా ప్రేమిస్తున్నది గదా? ఎలా జరిగేది, అలా జరక్క తప్పదు. 'మేరేజెస్ ఆర్ మేడ్ ఇన్ హెలెన్' అని వేదాంతిలా చెప్పేడు భాస్కర్.

బాలభానుడ వుదయాద్రికేగాడు. సంధ్య చీకటులు ముసురుతున్నాయి. 'బీచ్'లో జనం పల్చబడ్డారు. 'ఇక దూంకి వెళదామా? రామా!' అన్నాడు భాస్కర్. అప్పటిదాకా రాము ఈలోకంలో లేడు. సరే నన్నాడు రాము. ఇద్దరూ, దూంకి బయలుదేరారు.

ఆరాత్రి రాముకి ఏమీ చదవ బుది కాలేదు. పెంది లాడే భోంచేసి పక్కకేసాడు. భాస్కర్ మాత్రం తన కార్యక్రమం కొనసాగించి పదింటికి ముగించి పడు కున్నాడు. ఉదయం నాల్గింటికి లేచాడు భాస్కర్. రాముని లేపుదామనుకొన్నాడు. రాము ముసుగుతిన్ని పడుకోడంచూసి లేవ బుదికాలేదు తనకు. భాస్కర్ దినచర్య ప్రారంభించాడు.

'టెలిగ్రాం' అన్న పోస్టుమేన్ కేకతో భాస్కర్ బయటకు వచ్చాడు. అది రామాకివచ్చిన టెలిగ్రామే. భాస్కర్ విప్పినదివాడు. అందులో ఇలావుంది. 'ఫాదర్ సీరియస్ సార్ రాము ఇమిడియట్టి.'

రామాకి నే తిమిద పిడుగుపడినట్లయింది. నిద్రమతు వదలిపోయింది. కర్తవ్యం గోచరించక తెల్లబోయి చూస్తున్నాడు. ఏరా? రామా ఇంకా ఆలా కూర్చు